

ОКРЕМІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УРЯДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ НАРКОТИКІВ

ШЕВЧУК О. М.

кандидат юридичних наук, асистент

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Конституція України, зазначає, що Кабінет Міністрів України (далі – КМ України) є вищим органом у системі органів виконавчої влади, спрямовує та координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади (ст. 113) [1], тобто здійснює контроль за всіма ланками виконавчої влади. Згідно із ст.1 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Уряд України відповідальний перед Президентом України та підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України у межах, передбачених у статтях 85, 87 Конституції України [2].

Згідно із розд. VII КМ заслуховує звіти (інформацію) керівників органів виконавчої влади про здійснення ними своїх повноважень та з окремих питань діяльності відповідних органів». А згідно із розд. 79 Регламенту Секретаріат КМ здійснює контроль за своєчасним поданням органами виконавчої влади проектів законів, актів Президента України та КМ, інших документів для підготовки їх до розгляду КМ. Про результати контролю Секретаріат КМ систематично інформує Прем'єр-міністра [3]. А відповідно до Розпорядження Президента України від 30 травня 1997 р. № 221/97-рп, КМ України вивчає прийняті Верховною Радою України законодавчі акти, в тому числі і в сфері обігу наркотичних засобів, що надійшли на підпис Президентіві України. Готує відповідно до них свої висновки та пропозиції щодо доцільності підписання відповідного закону Президентом або застосування до нього права вето, здійснюючи при цьому контроль за змістом цих законів, забезпечуючи законність у правотворчій діяльності [4]. У п.1 розд. I Регламенту КМ України закріплено, що Уряд України має право законодавчої ініціативи у Верховній Раді [3]. До основних завдань КМ України відносять а) розроблення і виконання загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, культурного розвитку, охорони довкілля та інших державних цільових програм; б) спрямовує та координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади, здійснює контроль за їх діяльністю [2].

Відповідно до законодавства КМ України здійснює контроль за органами виконавчої влади у пріоритетних сферах суспільного життя у тому числі, сфері обігу наркотичних засобів. Так, приміром, згідно Програми діяльності КМ України визначено, що пріоритетами у діяльності органів виконавчої влади на всіх рівнях мають стати забезпечення високоякісної і доступної медичної допомоги з орієнтацією системи охорони здоров'я на попередження захворювань, в тому числі протидії наркоманії (п.1.5); забезпечує державний контроль за виробництвом, імпортом, а також за якістю лікарських наркотичних засобів (пп.11 ч. 2. п.1.5); здійснює заходи щодо митного, санітарного, екологічного, ветеринарного, фітосанітарного та радіологічного контролю (п.4.3) тощо [5].

Зазначимо, що КМ України було затверджено: 1) у 1993 році – Національну програму протидії зловживанню наркотичними засобами та їх незаконному обігу на 1994-1997 роки; 2) у 1999 році – Програму профілактики СНІДу та наркоманії на 1999 – 2000 роки ; 3) у 2002 році – Концепцію реалізації державної політики у сфері боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і преку-

ресорів на 2002-2010 роки; 4) у 2008 році – затвердження плану першочергових заходів з протидії в 2008 році незаконному обігові наркотичних засобів; 5) у 2010 році – затвердження плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів на 2011-2015 роки; 6) у 2012 році – затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції створення системи моніторингу ситуації у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів тощо; 7) у 2013 році схвалено Стратегію державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року.

Отже, КМ України спрямовує і координує роботу міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які забезпечують проведення державної політики у сфері обігу наркотичних засобів. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади підзвітні та підконтрольні КМ України (ст. 21 Закону) [2]. Контроль за виконанням суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюється ДСКН, МОЗ, МВС, СБ України, органи доходів і зборів та іншими органами у межах їх повноважень [6].

Приміром, ДСКН подає щороку КМ України звіт про результати реалізації державної політики у сфері обігу наркотичних засобів в межах наданих повноважень (п.5 п.4); готує та вносить на розгляд КМ України пропозиції щодо включення засобів і речовин до переліку наркотичних засобів (п.12 п.4) [7]. Контрольні повноваження КМ України стосовно МОЗ України. Як відомо, МОЗ України [8] затверджує порядки лікування від наркоманії осіб, контролю якості й безпеки лікарських наркотичних (психотропних) засобів, медичного огляду й медичного обстеження осіб, що зловживають наркотичними засобами, правила обліку й зберігання рецептів на відпуск наркотичних засобів, критерії віднесення, переліки, реєстрацію наркотичних (психотропних) лікарських засобів, розпорядження медикаментами, що містять наркотичні засоби, прекурсори, психотропні речовини, які переходять у власність держави тощо.

МВС України забезпечує протидію поширенню наркоманії, боротьбу з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Міністр очолює МВС України, здійснює керівництво його діяльністю та організовує, контролює виконання Конституції та законів України, актів і доручень Президента України, актів КМ України в органах внутрішніх справ, а також на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління МВС України; бере участь у розгляді питань на засіданнях КМ України та вносить пропозиції щодо порядку денного таких засідань; подає на розгляд КМ України проекти законів, актів Президента України, КМ України, розробником яких є МВС України (п.11) [23].

Наступною ланкою в системі органів виконавчої влади є місцеві державні адміністрації (обласні та районні). У ст. 118 Конституції України [1] визначається, що виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють місцеві державні адміністрації. Голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України за поданням КМ України.

Компетенцію облдержадміністрацій доцільно розподіляти на власну, делеговану та договірну. До власної компетенції нормативно-правовими актами віднесено вирішення питань загальнодержавного значення, представництво і захист інтересів держави на місцевому рівні. Другим видом компетенції обласних держадміністрацій є договірна. Це компетенція, що отримується за договором, як правило, адміністративним. Третім різновидом компетенції обласних державних адміністрацій є делегована компетенція, тобто повноваження, які передані відповідними радами, а

також окремі повноваження, передані їм від органів виконавчої влади вищого рівня КМ України. Так, наприклад, затверджено плани заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011-2015 роки в Сумській області. Стосовно районних рад, приміром, у 2011 році затверджено план заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011-2015 роки в Білопільському районі.

Зазначимо, що КМ України затверджує типовий регламент місцевих державних адміністрацій, типові положення про структурні підрозділи місцевої державної адміністрації, рекомендаційний перелік її структурних підрозділів (ст. 23). КМ України розглядає питання щодо: 1) погодження кандидатур заступників голів обласних державних адміністрацій; 2) подання Президенту України пропозицій щодо скасування актів місцевих державних адміністрацій, що суперечать Конституції та законам України (ч. 2. ст. 23). КМ України одержує від місцевих державних адміністрацій інформацію про їх діяльність, регулярно заслуховує звіти голів державних адміністрацій з питань їх діяльності (ч. 5. ст.23) [2]. Отже, для урядового контролю характерна нормотворча функція. Таким чином, КМ України безпосередньо спрямовує, координує і контролює діяльність міністерств, державних комітетів України та інших центральних органів виконавчої влади, які є підвідомчими КМ України і підпорядковані йому. Даний вид контролю здійснюється і в сфері обігу наркотичних засобів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28. 06. 1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про КМ України: Закон України від 07.10.2010 р. № 2591-VI // ВВР України. – 2011. – № 9. – Ст. 58.
3. Про затвердження Регламенту КМ України: постанова КМ України від 18.07. 2007 р. № 950 // ОВУ. – 2007. – № 54. – Ст. 2180.
4. Про порядок проведення експертизи і підготовки на підпис Президентові України законів України: Розпорядження Президента України від 30.05.1997 р. № 221/97-рп // ОВУ. – 1997. – № 22. – С. 32.
5. Про затвердження Програми діяльності КМ України «Український прорив: для людей, а не політиків»: постанова КМ України від 16.01.2008 р., № 14 // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/14-2008>
6. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15. 02. 1995 р., № 60/95-ВР // ВВР України. – 1995. – № 10. – Ст. 60.
7. Положення Державної служби України з контролю за наркотиками: Указ Президента України від 13.04. 2011 р., № 457/2011 р. // ОВУ. – 2011. – № 29. – Ст. 1263.
8. Про Положення про МОЗ України: Указ Президента України від 13.04.2011 р., № 467/2011 // ОВУ. – 2011. – № 29. – Ст. 1273.
9. Про затвердження Положення про МВС України: Указом Президента України від 6.04 2011 р., № 383/2011 // ОВУ. – 2011. – № 29. – Ст. 1222.